

час, враховуючи стан розвитку птахівництва в інших регіонах під впливом певних чинників, Україна має можливості відігравати ключову роль на ринку м'яса птиці в ЄС.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. (<http://www.poultryukraine.com>

УДК 338.439.5:636.4

Б.В. ХАХУЛА, аспірант

Науковий керівник – **СВИНОУС І.В.**, д-р екон. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ПІДХОДИ РОЗВИТКУ РИНКІВ ПРОДУКЦІЇ ПЛЕМІННОГО СВИНАРСТВА В УКРАЇНІ

Встановлено, що одним із чинників забезпечення відродження племінного свинарства в Україні повинно стати дієве економічне регулювання ринку продукції.

Висвітлено проблеми досягнення стабільного функціонування ринку продукції племінного свинарства, яка забезпечить не лише виживання, й неперервний розвиток на інноваційній основі.

Ключові слова: племінне свинарство, держава, конкурентоспроможність, ринок м'ясної продукції.

Постановка проблеми. Ринок м'ясної продукції є важливою частиною продовольчого ринку країни, від стабільності функціонування якого значною мірою залежить рівень життя населення та забезпечення продовольчої безпеки країни. Складовим ринку м'ясної продукції є ринок продукції свинарства, стабільність розвитку якого залежить від ринку продукції племінного свинарства, з одного боку, а з іншої – глобалізація економічних відносин, а також вплив імпорту на внутрішній ринок, зумовлює необхідність пошуку шляхів його удосконалення та подальшого розвитку.

Ринок продукції племінного свинарства посідає особливе місце у системі ринків м'яса та м'ясної продукції та має значний вплив на характер відтворювального процесу в м'ясопродуктовому підкомплексі. М'ясо свиней та продукти його переробки мають важливе значення для забезпечення населення продуктами харчування, переробних сфер сировиною, тобто у формуванні продовольчої безпеки країни. Ситуація, що склалася, вимагає вирішення численних задач, пов'язаних із відновленням та нарощенням обсягів виробництва, переробки та реалізації продукції свинарства, а також стабільним функціонуванням та подальшим розвитком ринку продукції племінного свинарства.

Наукового обґрунтування вимагають, зокрема, питання пов'язані із підвищенням конкурентоспроможності високотехнологічних підприємств та дрібних товаровиробників галузі свинарства, де особливе місце повинна зайняти система стимулювання попиту на продукцію племінного скотарства, логістично-розподільчі та селекційно-генетичні центри для особистих селянських та дрібних господарств, а також система моніторингу та прогнозування ринку продукції племінного свинарства, що сприятиме оперативному реагуванню на ринкові ризики.

Вищезазначене вимагає від економічної науки теоретичних та практичних методичних розробок щодо організаційно-економічного забезпечення ринку продукції племінного свинарства із урахування специфіки галузі та сучасних вимог, що створить передумови та умови для стабільного його функціонування та підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Загальні питання теорії ринкових відносин та функціонування товарних ринків, попиту та пропозиції, обміну та споживання детально викладено в працях зарубіжних та вітчизняних науковців-економістів. Серед зарубіжних науковців слід відзначити Л.Абалкіна, Г.Багієва, Дж.Гелбрейта, Дж.Кейнса, Дж.Кларка, Р.Колза, Р.Коуза, А.Маршалла, А.Пігу, Д.Рікардо, П. Самуельсона, А.Сміта, Дж.Стігліца, Дж.Ула, Э.Чемберлена, І.Ушачов та інших. До числа вітчизняних науковців, які розглядали питання розвитку товарного ринку, необхідно віднести наукові праці: Д. Базилевича, А.Гальчинського, В.Гейця, С.Мочерного та багатьох інших.

Теоретичні аспекти функціонування агропродовольчого ринку, висвітлено у працях В. Андрійчука, О. Варченко, А. Діброви, С. Дусановського, Г. Калетніка, С. Кваші, М. Корецького, М. Латиніна, Ю. Лопатинського, Ю. Лупенка, Т. Осташко, Б. Пасхавера, М. Пугачова, М. Талавирі, П. Саблука, О. Скидана, О. Шпичака, О. Шпикуляка, О. Шубравської та ін. Питанням функціонування ринку продукції тваринництва, у тому числі свинарства, де частково висвітлюються питання регулювання ринку племінної продукції, присвячено праці таких науковців: П.Березівського, Р.Грабовського, С.Дусановського, О.Мазуренка, В. Месель-Веселяка, В.Микитюка, Т.Мостенська, І.Свиноуса, І.Яцківа та багатьох інших. Ці наукові дослідження досить глибоко розкривають сучасне розуміння сутності, призначення та напрямів розвитку агропродовольчого ринку та важелів економічного регулювання, об'єктивно розкривають необхідність поєднання ринкового саморегулювання та економічного регулювання із урахуванням змін, що відбуваються у вітчизняній та світовій економіці. Однак різнобічність підходів до удосконалення організаційно-економічного механізму функціонування ринку продукції племінного свинарства свідчить про невирішеність багатьох питань розвитку цієї підгалузі та ринків її продукції, впливу держави на процеси, пов'язані із виробництвом, обміном, розподілом та споживанням продукції свинарства.

Мета і завдання дослідження. Основою дисертаційного дослідження є розвиток теоретико-методологічних засад функціонування ринку продукції племінного свинарства, а також методичних положень і практичних рекомендацій щодо його організаційно-економічного регулювання в умовах інтенсивного розвитку галузі та європейської інтеграції країни. Досягнення цієї мети вимагало розв'язання таких завдань:

– поглибити теоретичні засади сутності агропродовольчого ринку як економічної системи та обґрунтувати необхідність поєднання ринкового саморегулювання та державного регулювання адекватного сучасним принципам сталого розвитку;

– розкрити економічну сутність організаційно-економічного механізму та розробити систему його важелів на ринку продукції племінного свинарства на державному та регіональному рівнях;

– узагальнити зарубіжний досвід реалізації механізму економічного регулювання розвитку аграрного сектору економіки та обґрунтувати напрями його використання у вітчизняній практиці;

– визначити методологічні принципи та алгоритм дослідження розвитку ринку продукції племінного свинарства та обґрунтувати систему показників кон'юнктури та інформаційно-аналітичне забезпечення його функціонування;

– проаналізувати світові тенденції і перспективи розвитку ринку продукції свинарства та визначити потенційні можливості України на ньому;

– визначити специфіку попиту на окремі види племінні продуктів, систематизувати чинники, що на нього впливають, та спрогнозувати їх вплив на короткострокову перспективу;

– проаналізувати основні тенденції розвитку галузі племінного свинарства України та систематизувати чинники, що впливають на формування товарної пропозиції на ринку;

– визначити дієвість існуючих важелів регулювання ринку продукції племінного свинарства та обґрунтувати пропозиції щодо їх удосконалення;

– обґрунтувати напрями адаптації ринку продукції племінного свинарства України до умов торгово-економічної лібералізації та забезпечення конкурентоспроможності продукції галузі на зовнішніх ринках;

– дослідити роль держави у вирішенні екологічних проблем у провідних країнах світу та розробити пропозиції щодо модернізації важелів регулювання розвитку племінного свинарства в аспекті еколого-ветеринарних вимог;

– проаналізувати тенденції розвитку племінного свинарства України та окреслити пріоритетні напрями ефективного ведення селекційно-племінної роботи.

Предметом нашого дослідження є теоретичні, методичні та прикладні засади форм, методів та інструментів здійснення організаційно-економічного механізму регулювання ринку продукції племінного свинарства, які впливають на економічне зростання галузі на принципах сталого розвитку.

Основні результати дослідження. За результатами проведеного дослідження нами систематизовано чинники кризового стану в розвитку племінного свинарства, а саме: низький попит сільгосптоваровиробників на племінну продукцію; диспаритет цін між продукцією свинарства і засобами виробництва, кормами, медикаментами та іншою продукцією, а також послугами; порушення інтеграційних зв'язків при виробництві та реалізації племінної продукції; зниження рівня державної підтримки розвитку науково-технічного прогресу галузі; погіршення системи організаційно-економічних умов у сільськогосподарських підприємствах тощо. Досягнення стабільного функціонування ринку продукції племінного свинарства, яка забезпечить не лише виживання, й неперервний розвиток на інноваційній основі, можна забезпечити за умови подальшого удосконалення важелів економічного регулювання та організаційно забезпечення, яке включає податкову політику, фінансово-кредитну підтримку виробництва продукції племінного свинарства, формування сприятливої для вітчизняних товаровиробників експортно-імпоротної політики, створення потужної племінної бази галузі, а також розвитку об'єктів інфраструктури із урахуванням сформованого ресурсного потенціалу та інтеграції його суб'єктів. Вважаємо, що одним із чинників забезпечення відродження племінного свинарства в Україні повинно стати дієве економічне регулювання ринку продукції. Встановлено, що важливе значення для розвитку племінного тваринництва має державна підтримка лізингу.

Узагальнюючи результати проведеного дослідження щодо розвитку племінного свинарства, нами систематизовано заходи та інструменти загальноекономічного та внутрішньоорганізаційного характеру, які можуть забезпечити інтенсивний його розвиток.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гадисов М. Г. О скотных рынках, как инструменте рыночного обращения живого скота. Вопросы структуризации экономики. 2012. № 2. С. 35–40.
2. Ібатулін М. І. Організаційно-економічні засади реалізації продукції свинарства особистими селянськими господарствами. Вісн. Сум. нац. аграр. ун-ту. Серія «Економіка і менеджмент». 2015. Вип. 12 (66). С. 72–76.
3. Лимар В. Як не загубити племінне поголів'я. Аграр. тиждень. Україна (газ.). 2013. № 29–30. С. 26–27.
4. Микитюк Д., Колесник І., Геймор М. Від чого залежить інтенсивне свинарство? Пропозиція. 2010. № 12. С. 127.
5. Смирненко И.В., Онищенко Г. Свиноводство как успешный бизнес. Свинарство України. 2012. № 9. С. 9.